

ELOGIVM
DIVI AVGVSTINI:
VMBRA EIVSDEM.
TVMVLVS
NOVÆ DOCTRINÆ
EPITAPHIVM.

ET
ANTITHESES
CORNELII JANSENII
ET
DIVI AVGVSTINI.

Authore P. L.

Juxta Exemplar Parisijs cum Permissione impressum,
Nunc Herbipoli recusum, Anno M. DC. LV.

Prostat apud Ioannem Bencard Bibliopolam Academicum.

ILLUSTRISSIMO DOMINO,
D. PETRO SEGVIER,
GALLIÆ CANCELLARIO.

Mas politiores literas & privatus & publicus, Vir Illustrissime: eruditum est otium tuum, & negotia publica apud te semper fuere literata. Obsignas amorem tuum beneficiis erga Musas privatis & publicis. Cancellarius es doctarum artium, & nunquam hæc apud te sigilla cessant. Poscit sigillum & patrocinium tuum Libellus mole exiguus, at rerum Majestate magnus: uterque Augustinus verus & falsus, & magna utriusque volumina intra hunc Libellum sunt; nec Augustinus sine Prospero, nec Prosper sine Augustino esse potest, & uterque totus intra breves paginas est. Corruptit Augustini doctrinam Jansenius, & poema Prosperi de ingratis parvum gratus poëta Gallicus: emendat poëtam Umbra Augustini, & Elogium eiusdem Jansenio Tumulus & Epitaphium est; nec meretur agnomen Augustini, qui nihil Augustini habet nisi Antitheses. Mereris hoc nomen, SEGVIERI. dum proteges Augustini doctrinam, eris SEGVIERIVS Augustini, erit Augustinus SEGVIERII.

Erit

Magnitudinis Tuæ

Humillimus & obsequentiissimus

Servus, P. L.

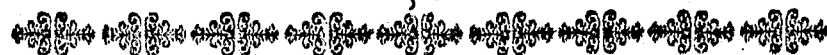

DIVI AVGVSTINI ELOGIVM.

Ngenium Augustini nemo totum novit, quia nemo & quavit:
Ingenij sui limites Augustinus ipse nescivit:
Didicit Aristotelem sine Magistro;
Vix eum Aristoteles sine Doctore didicisset.
Exhaustis omnibus scientijs adhuc sciendi avidus,
Didicit errores Manichaeorum ut haberet quod disceret:
Laudavit eos errores dum nescivit, refutavit dum didicit:
Et nondum fidei discipulis iam pugnavit pro fide,
Superata natura diu luctatus est cum gratia:
Expertus est se ab ea non cogi dum diu resistit:
Nec violentus consensus fuit quem negavit dum voluit:
Agnovit tamen sufficientem fuisse gratiam quâ potuit:
Non accusaret moras suas nisi properare potuisset:
Nec properare poterat nisi vires offerret gratia sufficiens, & nondum vincens.
Vicit tandem gratia efficax aut maior, aut aptior:
Sic delectavit ut suaderet, sic suasit ut non cogeret:
Recusare illam potuit etiam dum admisit:
Admisit illam voluntas libera, sed non sola:
Praevenit Gratia nolentem, & adiuvit volentem;
Incepit Deus sine Augustino, ut vellet Augustinus cum Deo.
Nec meruit Augustinus Gratiam qua fecit merentem.
Data est immerenti, nec quia bene de Gratia merituro.
Nemo acrius Gratia restitit, nemo fortius pro Gratia stetit;
Mirata discipulum Gratia mutavit in Magistrum,
Docuitque artem vincendi adversarios, dum adversarium vicit.
Post eam victoriam nemo de Gratia differuit nisi verbis Augustini:
Didicit ab Augustino Roma quod iam à Deo didicerat;
Didicit à Roma Augustinus quod iam didicerat à Gratia,
Nec putavit se esse Doctorem Gratia nisi esset discipulus Romae,
Erravit Pelagius dum aliter de Gratia sensit quam Augustinus;
Errat Iansenius dum Augustinum aliter intelligit quam Roma credit.

VMBRA

VMBRA AVGVSTINI POEMA THEOLOGICVM.

*M*bra Augustini terras irata reviso
Ius vltura meum, violatâq; Gratia mecum,
Laesâq; Libertas mecum redit: utraq; dicet
Doctrinam de utrâq; meam: sciat Orbis oportet
Mentem Augustini: falsas Iansenius umbras
Supposuit mundo; verax ego corporis umbra
Atque animi docta umbra loquor.

L I B E R T A S.

Dic age Libertas quales tibi Gratia dotes
Et quales Natura dedit? Mihi tradidit, inquit,
Imperium Natura suum: me Gratia captat
Assensus studiosa mei: Deus ipse futuros
Arbitrij explorat nutus, quid sola voluntas
Eligeret, si sola esset, dextramq; iuvantem,
Auxiliûmque suum praevisis nutibus aptat,
Et nutus hos ipse facit: praevertit agenda,
Et mecum peragit: posset subducere dextram
Ne vellem, totâ non posset cogere dextrâ
Ut quod nolo velim: nolo quod nolo, voloq;
Quod volo: Reginam fecit qui candidit Author:
Nec Regina essem si sceptrâ aliena gubernans
Non essem Regina met.

Non satis in laudem dixi, suspendere possum
Et motus animi, & curas, & gaudia, & ipsum
Arbitrij imperium: dum sic suspensa quiesco
Tunc operor, pensiq; expers operosa laboro:
Et volo tunc aliquid dum nil volo: scilicet utor
Arbitrio dum nolo uti, & dum libera cesso
Me Dominam tunc esse probo.

Plus aliquid dico, possum contraria velle,
Et mortem vitamq; sequi: nocet ignibus unda,
Et nocet ignis aquis, neuter mihi noxius hostis,
Hostis uterq; sibi: mendax me saepe fefellit
Umbra boni, saepe umbra mali, neutra umbra coëgit
Arbitrium violenta meum: non si omnia sceptrâ
Promittat Damon, non si omnia damna minetur,
Invitam vis nulla rapit, nolensque volensque
Sum iuriâ regina mei: falli Eva volebat,
Et fraudi consensit Adam: si vellet uterque,
Staret uterque horri Dominus, fortunâque mundi
Staret adhuc, serpens terram morderet & Orcum.
Mortalisq; satur vita succederet aëria

Quid vide-
at Deus in
voluntate
operabun-
da.

Libertas
contradi-
ctionis.

Libertas
Contradic-
tatis,

Adamus
post lapsū
liber, & nos
liberi.

Gratia alli-
cit volun-
tatem, non
rapit.

Avis para-
difiaca.

Non unquam moriturus Adam: damnabile pomum
Gustavit Pater, & nati sensere venenum.
Dum tamen hac escā victa est humana voluntas,
Libertas in victa stetit, lapsūq; Parentis
Arbitrium in mediis tenuit sua iura ruinis,
Exul Adam, liberq; fuit, miseriq; Nepotes,
Et reges mansere sui.

Denique saepe vocat blandis me Gratia verbis,
Et saepe illecebris victam trahit ire volentem,
Et vellem nullis traheret me Gratia vinculis,
Et saepe excussi nexu ut sponte perirem
In damnum generosa meum: sum causa ruina
Sola mea: nec sola tamen sum causa salutis,
Iatus agit, spiratq; Deus, sequor ipsa vocantem
Non praevertio Deum: sic nobilis Aëris hospes
Ales Apus sola ex patris delabitur auris,
Descensum natura iuvat, pennaq; ministrant,
At revocare gradum, & patrio se reddere Caelo
Sola nequit volucris, zephyrosq; expectat & auras,
Supplementumq; pedes flatum, remisq; repandis
Alarum captat status, aurasq; iuvantes,
Et reducem Caelo facit ales & aura volatum.
Sic ego non sola alarum virtute resurgo:
Et sola virtute caedo.

GRATIA VNIVERSIM.

Causa effi-
ciens gra-
tia.

Causa me-
ritoria.

Factum
Dei cum
Adamo.

Peccatum
originis.

Tu quoque divinas enarra Gratia dotes,
Et vires adscribe tuas: Mibi Spiritus, inquit,
Est Pater, hic gemino postremus origine punto
Accipit exhaustam Deitatem, & Numine pleno
Cui spiret similem non invenit intus Amorem:
Hunc ego fecundum facio, spiratque dicor
Gratia, communi quam vis inspirer amore,
Et totus sit causa Deus.
Altera causa mei Christus, meme ille refecit
Dum meruit, meritamque humano reddidit orbi.
Coniugibus Mundi primis, & Regibus orbis
Me Deus aterni pignus donavit amoris,
Heredesq; sui fecit, dum federe pacto
Heredes dedit esse mei: si pacta fideles
Servassent, proli fueram promissa futura
Heredes factura Deos: peccavit Adamus,
Et gravidā gestans in libertate futuram
Progeniem, inclusos hoc laesi vulnere natos,
Quo Patri nocuit, crimemq; vocatur origo,
Et scelus est hominem nasci: miseratus Adamum
Alter Adam laesi reparavit iura Parentis,
Et verbo carni unito, carnemque redemit,
Placavitq; Deum Deus: huius federe pacis

Redditur

Redditur sum terris, duplexque amissa parenti
Restituo terris duplex, pars altera nostri
Est habitus, figiturque gradum, crescitque merendo,
Heredemque animum divino Numine complens
Pendē hominem facit esse Deum; pars altera lux est,
Et radius, qui praeveniens, comitansque, sequensque
Excitat humanam mentem, attollitque iuvando.
Ac velut exundans imber pervadit hiantem
Terra vterum, penetratque sinus, siccasque medullas.
Et sterilem complet fecundo semine vulvam:
Tellurēque facit Matrem, si fertilis imbrī
Succedat solis radius, qui semen alumnū
Excitet, & vires addens per hiantia claustra
Impellat, trudatque foras; sic Gratia menti
Et calor, & pluvia est, libertatemque parentem
Prole facit divinā, & Caeli iura merentem.
Hic meus in terras reditus; narrare labores,
Et pugnās atque arma placet, victique triumphos
Humani arbitrij, vincit dum vincitur a me,
Dum superat cadit, & gemina fit causa ruina,
Et me dum perimit, mecum perit.

GRATIA SUFFICIENS.

Principio nulli mortali Gratia desum
Sufficiens, emit toto me sanguine Christus,
Et mundo est satis ille cruor; fons esset avarus
Si fluere paucis, & sufficit omnibus unda.
Et nulli se lympba negat.
Vult omnes servare Deus, nullique paravit
Poenas ante scelus, praecessit Olympi Avernum,
Ultorēque Deum miserans Deus; at quis Olympi
Speret iter, tentetque gradum si Gratia desit
Sufficiens, spiransque animos, virēque ministrans,
Et faciens monstransque viam?
Nec iustas homini poenas Deus inferet ultor,
Quod peccet qui stare nequit; nec iusta iubebit,
Si superent iussa arbitrium, nec Gratia vires
Sufficiat, tendatque manum, & comitetur euntem.
Et iussum moderetur iter. Sic Alitis infans
Fulminei, nondum instructus vibrantibus alis
Prodire ex nido nequit, & pendente cubili,
Nipater exponat Caelo, attollatque volentem,
Solisque opponat radius, nidoque reportet
Infantem, & socias infirmo commodet alas;
Ni faciat scepro innocuus privabitur haeres;
Et fiet iactura Patris.
Hic meus ille labor libertati addere vires
Vt possit si velle velit: nec me ista gravaret
Cura ministerij, si promptus audire voluntas

Gratia ha-
bitualis.

Gratia
actualis.

Datur om-
nibus.

Prima ra-
tio.

Secunda
ratio.

Tertia ra-
tio.

Comparatio.

Officia gra-
tia suffici-
entis.

Collet

*Vellet iussa sequi, sed saepe oblita salutis,
Saepe memor ridet nutus & verba monentis;
O quoties monui errantem, blandēque prehensam
Restitui, quoties stimulis, frangisque momordi?
At quoties Domino arbitrio frangēque voravit,
Et mortem criminēque bibit!*

Christus
pro omni-
bus mor-
tuus.

*Quis numeret quot probra tuli, turpēque repulsa,
Nec tamen abstinui monitis, imitāque Christum
Morte sua complexum omnes, nullique negantem
Et vita & mortis meritum? sic omnibus ipsa
Auxilium virēque novas inspiro, libēque
Tot mortes quot probra fero.*

GRATIA EFFICAX.

*At semper virides effetrix Gratia lauros,
Et palmas invicta tuli, nunquam obstitit hostis.
Et semper potuit, sua vulnera laesus amavit,
Et ladi voluit, poterat si vincere vellet,
Effeci ut vinci mallet, vicique volentem.*

Industria
Gratiae effi-
cacia.

*Quas autem insidias, cassēque, hamōque tetendi
Arbitrio ut falli vellet, neque falleret hamum
Quem semper nudum exposui, ne caca voluntas
Eligeret quod non videt, affectūque coacto
Libertas, & amor caco raperetur amore,
Et vellet quod nollet amans.*

Non infert
necessita-
tem,

*Propterea exploro nutus, flexūque, recessūque
Humani arbitrii, quid amet, quid vellet amare,
Quid cupiat dum nil cupit, affectūque futuros
Aspicio monstrante Deo, & pendente vota,
Et libertatem volunturam reddo volentem.
Dum praeco, nutūque sequor, nec cogitur ire
Libertas qua sponte venit, nec laetea verba,
Et molles aditus, & congrua tempora fandi
Arbitrium cogunt; praevidi pondera, nutūque
Et vacuos nudōque sinus; & amabile semen
Initio, quo sponte sua gravidata voluntas
Communes mecum foetus parit: ac velut arcem
Providus explorat ductor, quā parte struendus.
Agger erit, quā parte eludet verbera murus,
Admittētue globos, ubi subterranea fossa
Pulverem excipiet semen, quo vulnere flamma
Erumpent, fractāque voment ad sidera turres;
Plura quoque explorat ductor, curāque sagaci
Ante capit capiendam arcem; sic Gratia victrix
Arbitrii nutus, atque hoc discrimine capto,
Obsideo volunturam arcem, expugnoque volentem.*

Cōparatio.

Canticum
gratiae.

*Non tales Salomon artes describit amandi,
Nec tales sponsa & sponsus meditantur amores:
Hae ego dictavi insidias, & cantica scripsi,
Et nosse cantatur amor.*

Concordia gratiae & liberi arbitrii.

*Hac ego de vobis sensi, & concordia vestri
Vna mihi doctrina fuit, gerit utraque sceptrum,
Vtrique imperium servavi, & iura corona,
Et fines vtrique suos, nec Gratia victrix
Arbitrii regnum minuit, nec victa voluntas
Imperij iura amittit, communibus armis
Vincitis, & palmam victrix & victa meretur.
O bellum superis dignum! o concordia felix!
Et gemini pugnant hostes, & uterque triumphat,
Et palmam superatus habet; nec Gratia tantum
Efficiens addit robur, dextramque inviantem,
Ipsa etiam vires inspirat, & arma ministrat
Gratia sufficiens, possēque adiuta voluntas
Vincere si vinci vellet; nec defuit Eva
Sufficiens virtus, ementiti ora revelans
Serpentis, fictōque sonos, & callida verba,
Et poterat pomum videre, deōque futuros,
Et victrix Diva instar erat, tentavit Adamum
Promissa in pomo Deitas, & Gratia fraudes
Explicuit, virūque latens, sed femina vicit,
Et peior serpente fuit; sic Gratia semper
Efficiens vincit, sic semper vincere possit
Gratia sufficiens; quod semper fertilis illa,
Hac semper sterilis: sterilem facit una voluntas,
Foecundam non una facit.*

Concordia

Vtraque
gratia dat
vires ad
agendum.

Cur gratia
sufficiens
careat ef-
fectu.

*Hac ego dum docui, quis nunc Iansenius audeat
Doctrinam violare meam, cur rumpere nomen,
Partiri que fidem? scripsi quod Roma probavit,
Et damno quod Roma negat. Cur quarit amicum
Ypra Augustinum, si Roma opponitur Ypra?
Aut Ypram nisi Roma probat, fraus ista, dolūque est,
Velle Augustinum Authorem ne sentiat hostem.
Quid mihi cum monstris fidei, qui monstra subegi
Antiqua, & monstris in dixi bella futuris,
Venturōque hostes vici praesentibus armis,
Vincendique artem docui; cessate Lutheri,
Calvini, Bezaeque novi praetextere nomen
Doctrinamque meam, nec diligit haesin umbra,
Atque umbram times illa meam: dic Gratia victrix,
Tu quoque Libertas, an verum dixerit Umbra?*

GRATIA & LIBERTAS

*Dixisti qua nunc oculis sine nube beatis
In Verbo splendere vides, speculūque tueris,
Monstrantemque Deum speculum.*

B

TVMV

TUMVLVS NOVÆ DOCTRINÆ.

S At vixit quæ vivere nunquam debuit Nova Doctrina: meretur Tumulum quæ cunas non meruit; fallor nec tumulo digna est cuius vix superest cinis qui tegi possit. Fabula est dum moritur quæ dum vixit somnium fuit; mentita est, sefellit, illudit; tamdiu vixit quamdiu mentiri potuit; & nunc dum cessat fallere cessat esse.

Volitavit aliquandiu per ora indoctorum virorum, & doctarum mulierum: rapuit illos novitas, & istas levitas; sefellit omnes Augustinus etiam falsus; nemo sub eo Magistro errare timuit, cuius ipsum etiam nomen credebatur expers erroris; fecit fidem Augustinus etiam dum sefellit, placuit sub eo nomine falsitas sub quo displicere debuerat.

Post aliquas admirationes vocata ad examen Nova Doctrina, deprehensa est de honestate Naturæ cum iniuriâ Creatoris, dedecore Gratiam cum opprobrio Servatoris, corrumpere Libertatem cum detrimento hominis, excusare peccatum necessitate peccandi, extinguere amorem Virtutis, difficultate meriti, reddere Christum omnibus odiosum, dum negat pro omnibus mortuum.

Hæc erant sex Fundamenta novæ doctrinæ. Ac primum quidem Fund., quàm parvum solidum, non potuisse hominem creaturâ statu naturæ puræ, & excidisse libertatē in statu naturæ lapsæ, quâ præstabatur in statu naturæ integræ. At hæc quæ inania! poruit certe Deus creare hominem cum naturâ purâ, & sine gratiâ, si hæc supponit hominem & non facit. accepisset in eo statu naturam humanam non divinam; fuisset sine gratia nec tamen ingratus: fuisset purus, nec tamen malus: fuisset cum naturâ purâ liber ad bonum, qui cum naturâ sanâ liber fuit ad malum. Nec tamen amisit liberum arbitrium dum cecidit, amisit privilegia gratiæ non dotes naturæ, retinuit libertatem dum retinuit hominem; rediit ad naturam puram cui addidit culpam, accepisset illam bonam purus, corripit illam lapsus; stetit tamen homo liber sed miser, mansit servus peccati & Dominus sui.

Nec alterum Fundamentum solidius, nullam dari gratiam sufficientem naturæ lapsæ, quæ plurima dabatur naturæ integræ: omnem gratiam esse effectricem, atque omnem inferre necessitatem: at hæc quàm iniuriola Gratia & naturæ! Clamat gratiam sufficientem omnis Scriptura, confirmat illam omnis Authoritas, implorat illam omnis necessitas, emittit illam omnibus Christus, dat illam omnibus misericors Deus, nec largitur inutilem si possum reddere effectricem. Audi Augustinum, *præsto est semper gratia quæ nunquam deficit nisi prius expulsa fuerit, continuò inspirat si est qui recipiat*: Audi eundem, *de eo quod non accepit nemo reus est, ex eo verò quod non facit si debet reus est, debet autem si accepit & voluntatem liberam, & sufficientissimam facultatem*: nec Gratia effectrix imponit necessitatem voluntati, reveretur libertatem hominis quasi imaginem Dei; explorat illam ne illam lædat, agit sine me ut mecum agat: imprimit motus necessarios, ut obtineat liberos: sic allicit arbitrium ut non invadat: sic petit assensum, ut non eripiat: sic blanditur suaviter ut non dominetur tyrannicè: sic prævenit voluntatem ut attrahat, sic oblectat ut vincat, sic vincit ut illam non cogat: Audi Augustinum, viscere quomodo trahat Pater! trahit oblectando voluntatem, non imponendo necessitatem.

At tertium Fundamentum quàm funestum libertati, dum illam necessariò deruit admixtione necessitatis? ruit enim vero libertas si illam antecedit necessitas: fecit Deus

Deus voluntatem dominam sui, dum fecit liberam, at non erit domina sui, si necessariò agit: eligere potest aquam si velit, aut ignem si malit, at nemo eligit quod necessariò diligit: elicere potest actus suos aut suspendere: at nemo suspendere potest quod necessariò exhibet: plus aliquid dicit libertas quàm voluntas; beati voluntariè Deum amant non liberè: itare potest necessitas cum voluntate non cum libertate. Audi Augustinum, sed cum potestas datur, non utique necessitas imponitur, unde cum David Sathlem posset occidere, maluit parcere quàm ferire.

Peccat in quarto Fundamento Iansenius, dum ait peccatum posse esse necessarium, Non peccasset Iansenius, si id necessariò dixisset, peccavit dum dixit liberè: nemo mentiti necessariò potest, idcirco enim aliquis mentitur, quia supprimit verum sensum, & falsum exprimit; At nunquam lingua menti dissentiret, si illam mens necessariò abriperet: nec mendacium tantum, sed omne peccatum adeo liberum esse debet ex Augustino, ut nullo modo sit peccatum nisi sit liberum: Nemo necessitate peccat si excipias peccatum originis, quod tamen in Liberis non esset peccatum, nisi in Parente fuisset liberum. Quoad cæteras culpas nemo apud Deum reus est nisi volens; nemo de eo damnatur quod vitare non potest: iniquus esset iustissimus Deus si puniret necessitate peccantem.

Qui peccato viam aperuit dum necessarium fecit, idem ut virtutem reddat exosam, facit imperviam: negat vllum opus esse bonum nisi fiat propter Deum gratis & purè dilectum, ô hominem exquisitæ puritatis! negat vllum florem esse pulchrum nisi sit liliū, negat vllum metallum esse verum nisi sit aurum, negat vllam stellam esse spectabilem præter solem. Hallucinari Ianseni! eximia virtus est Charitas, sed non sola, pretiosi sunt actus Charitatis sed non soli; Et fides, & spes, & religio, & fortitudo, & temperantia, & iustitia virtutes sunt, licet inferiores Charitate. Alioqui peccavit Abraham dum credidit, Moyses dum speravit, Melchisedech dum panem & vinum obtulit. Ioseph dum abstinent fuit, David dum fortiter vixit, Salomon dum iustitiam exercebat. Imo & laudem suam merentur Virtutes purè morales & nondum diuinæ, laudavit Augustinus in Romanis virtutes humanas & nondum Christianas.

At sextum Fundamentum quàm odiosum, dum ait Deum reprobare homines ante demerita, & Christum paucorum esse Servatorem non omnium! Quis enim illum amet à quo putat electum se ad pœnas, deputatum ad supplicia, reprobatum nondum reum, nec creatum alium ob finem nisi ut furoris diuini æterna satietas fiat? Et quis eum Servatorem non oderit qui assumpsit humanam naturam & neglexit meam, qui pro aliis vixit & me excludit, qui diuisit paucis sanguinem suum, & nullam partem pretij infiniti reservavit mihi? O doctrinam ipsis etiam auribus odiosam! ingenerat hæc opinio neglectum salutis, quid enim superest nisi ut negligat salutem, qui desperat Servatorem?

Hæc ferè sunt Fundamenta novæ Doctrinæ, atque hæc omnia prætexuntur nomine Augustini, ut credulos animos fallat maiestas Augustini, quos non sefellisset authoritas Iansenij: latet sub eo nomine novus Doctor quasi sub annulo Gygis, videt & non videretur, sentitur & nescitur, lædit & non læditur: & fuit tempus cum eruditi homines veriti sunt damnare Iansenium ne accusarent Augustinum.

Denique fracto annulo Gygis apparuit velum Augustini, & vultus Iansenij, nihil horridius eo vultu dum aspectus est solus: nihil habet Augustini nisi nomen, nec tamen misceri debuerunt antitheta nomina, monstrum facit qui diuersa coniungit: plamen alterum alteri opponere: miraberis Antitheses utriusque, & dices Iansenium non esse Echonem Augustini dum opposita dicit: appellarem geminos polos si utrumque communis axis conjungeret; dicerem Iansenium Antipodem Augustini nisi Augustinus

aus negaret Antipodes; quod affirmat Iansenius, hoc negat Augustinus, aut non intellexit Magistrum indoctus discipulus, aut corripit ingratus.

Repudiata ab Augustino nova Doctrina languere paulatim & mori cœpit: ac velut Iris admirationem habet dum illam sol aspicit, at si sol cessat, cessat esse, & quæ ante aspectum vapor erat post aspectum fit nebula; sic nova Doctrina sub Augustini nomine olim spectabilis, ab Augustino despecta evanescit, & quæ mendacium erat, fit fabula. Et nunc accusant illam Illustrissimi Præsules, damnant eruditæ Academicæ, execrantur religiosi Ordines, Hæresibus accenser Sedes Apostolica, Si qui eam adhuc privatim retinent, rennentur ipsi exitoris pudore non amore doctrinæ, & ne videantur errasse adhuc errant.

Huic ego moribundæ Doctrinæ Tumulum pono, & Epitaphium.

STA VIATOR VBI STETIT IANSENIUS.

Hic jacet nova Doctrina,
Idcirco falsa quia de Deo nova,
Deus ipse esset falsus

Si posset esse novus,
De naturâ purâ minus sanè,
De naturâ sanâ minus purè,
De lapsâ minus rectè sensit.

Post calumnias Natura non pepercit Gratia,
Vt neget Gratiam sufficientem fingit inutilem,
Vt destruat efficacem facit crudelem,
Vt evertat liberum arbitrium facit captivum,
Vt corrumpat bona opera, corrumpit merita,
Vt excuset peccatum facit necessarium,
Vt reddat Christum odiosum negat pro omnibus mortuum.

ABI VIATOR,

Et si amas Augustinum, fuge Iansenium.
Non est Augustinus qui nihil habet augustum.

THESES CORNELII JANSENI. ANTITHESIS DIVI AVGVSTINI.

Thesis Prima.

DE GRATIA SUFFICIENTI.

Quapropter sufficientem illam gratiam, quam Scholastici multi in Theologiam velut adiutorium Salvatoris intulerunt, ab Augustino destruetam, funditusque eversam esse libens fateor. Iansen. l. 3, de grat. Chr. c. 1.

Antithesis.

Ex eo igitur quod non accepit nullus reus est, ex eo vero quod non facit quod debet, iustus reus est; debet autem si accepit voluntatem liberam, & sufficientissimam facultatem, August. lib. 3, de lib. arb. c. 16.

Per sufficientissimam facultatem non potest intelligi hoc loco voluntas libera, quia Augustinus illam distinguit à facultate, nec potest intelligi gratia efficax, quia cum illa voluntas facit quod debet, ergo intelligitur gratia sufficiens, ergo illam agnoscit Augustinus non destruit.

Thesis 2.

Nullum igitur jam dari hominibus lapsis adiutorium sufficiens, quin sit simul efficax, in Augustini principiis exploratum est. Iansen. l. 3, de grat. Ch. c. 1.

Antithesis.

Ex duobus ætate jam grandibus curiste ita vocetur vt vocantem sequatur, ille autem aut non vocetur, aut non ita vocetur, inscrutabilia sunt iudicia Dei, August. l. 2, de Persev. Sanct. c. 9.

Gratia qua ita vocat vt vocatus sequatur, est efficax: qua vocat sed non ita, est sufficiens tantum. Vtramque hoc loco agnoscit Augustinus. Ergo ex Augustini principiis datur gratia sufficiens qua non est efficax.

Thesis 3.

Nam & Gratia Christi ab Augustino prædicata sufficientiam donat, non abacta tamen distinctam, Iansen. l. 3, de grat. Ch. c. 1.

Antithesis.

Habet (baptizatus concupiscentiam) cum quâ pugnet, eamque adiuante Deo superet, si non in vacuum gratiam Dei susceperit, si reprobis esse noluerit, August. l. 1, de peccat. mer. & remiss. c. vlt.

Gratia qua in vacuum suscipitur dat sufficientiam, & caret effectu, ergo ex Augustino Gratia dat aliquando sufficientiam ab actu distinctam.

Thesis 4.

Hæc ergo quia vidit Augustinus, ideo nunquam amplius istius adiutorij sufficientis tanquam reparatorij post casum hominis meminit. Iansen. l. 3. de grat. Ch. c. 2.

Antithesis.

Nemo itaque credit non vocatus, sed non omnis credit vocatus, multi enim sunt vocati, pauci vero electi, utique ij qui vocantem non contempserunt, sed credendo securi sunt. Aug. l. 1. ad Simplic. quæst. 2.

Ad illam cœnam in Evangelio præparatam nec omnes qui vocati sunt venire voluerunt, nec illi qui venerunt venire possent, nisi vocarentur; Itaque neque illi debent sibi tribuere qui venerunt, neque illi qui venire noluerunt, debent alteri tribuere sed tantum sibi, quoniam ut venirent vocati in eorum erat potestate. August. l. 83 quæst. quæst. 68.

Gratia qua quis vocatus credit est interna & efficax, quâ vero vocatus non credit est sufficiens tantum.

Gratia quâ quis venit ad cœnam Evangelicam est efficax, quâ vero quis venire potest, & non venit est tantum sufficiens, atque hæc gratia erat reparatoria si voluntas consensisset; at Augustinus meminit huius gratiæ ut patet ex locis supradictis, quæ non retractavit, ergo, &c.

Thesis 5.

Hinc ulterius docet Augustinus, nullam gratiam effectu operis ad quem efficiendum voluntati datur, illâ voluntatis perviciaciâ frustrari, frangit enim ante omnia ipsam voluntatis perviciaciâ per quam effectus eius impediretur, atque ita quandoque largitur gratiam suam, simul dat incrementum Deus, ipsa quippe gratiæ intuitu est incrementi donatio. Iansen. lib. 3. de grat. Christi c. 4.

Antithesis.

Gratiam Dei suscipiunt sed temporales sunt, nec perseverant, deserunt, & deseruntur, dimissi enim sunt libero arbitrio non accepto perseverantiæ dono, iudicio Dei iusto & occulto. August. de corrept. & grat. cap. 13.

Augustinus hoc loco loquitur de gratia actuali, quia de ea erat quæstio cum Adrumetino, nec gratia efficax deseritur licet possit desereri, ergo datur sufficiens quæ deseratur, & dum deseritur frustratur effectu suo, nec frangit perviciaciâ voluntatis, nec eius donatio, est incrementi infusio: ergo Iansenius contradicit Augustino.

Thesis 6.

Nimirum vidit consequenter Augustinus hoc adiutorij genus jam esse prorsus inutile lapsum reparationi, vel operationibus, etiam si ad sexcentos sufficientiæ gradus augetur. Iansen. l. 3. de grat. Ch. c. 3, & c. 4. vocat eam gratiam monstruosam.

Antithesis.

Si autem jam regeneratus & iustificatus in malam vitam sua voluntate relabitur, certe iste non potest dicere non accepi, quia acceptam gratiam Dei suo in malum libero amittit arbitrio. Et paulo post addit, an adhuc & iste nolens corripi potest dicere, quid ego feci quem constat accepisse, & sua culpâ quod acceperat amisisse. August. de corrept. & grat. c. 6.

Illa gratia non est inutilis, nec monstruosa ex parte hominis, cui si homo consentire vellet, non relaberetur in malam vitam, nec amitteret acceptam iustitiam; Neque est inutilis & monstruosa ex parte Dei, cuius providentiâ excusat, largientem auxilia sufficientia si homo ijs uti velit. Loqui autem Augustinum de gratia actuali ex eo probatur quia Adrumetinus de ea disputabat.

Sicut enim talia sufficientia adiutoria non dantur omnibus, imo nulla omnino post lapsum sunt, ita nec datur voluntas illa generalis ex qua promanare dicuntur, Iansen. l. 10. de grat. Ch. c. 2.

Antithesis.

Cum verò ubique sit præsens qui multis modis per creaturam sibi Domino servientem aversum vocet, doceat credentem, consoletur sperantem, diligentem adhortetur, conantem adjuvet, exaudiat deprecantem, non tibi imputatur ad culpam quod invitus ignoras, sed quod negligis quærere quod ignoras, &c. Et addit, ita exhortatus sum quantum potui ad recte vivendum, & gratiam Dei non evacuavi, sine qua natura humana jam contenebrata & vitiata illuminari non potest & sanari. August. de nat. & grat. c. 67.

Hoc loco Augustinus loquitur de natura lapsa, nec loquitur de sola gratia externa, quia hæc sola, nec bene vocat, nec bene docet, nec bene consolatur sperantem, nec bene adhortatur diligentem, nec bene adjuvat conantem, nec bene exaudiat deprecantem, Neque hic locus potest intelligi de sola gratia interna efficaci, quia hæc non ubique, nec semper, nec omnibus datur, ergo intelligitur de gratia sufficienti quæ datur omnibus adultis, neque Augustinus retractavit unquam hunc locum.

Thesis 8.

Infideles carent gratiâ sufficienti ad salutem tam proximam quam remotam, & omnibus principiis eius. Iansen. l. 3. de grat. Ch. c. 11. Est titulus cap.

Antithesis.

Infideles contra voluntatem Dei faciunt cum Evangelio non credunt, nec ideo tamen eam vincunt, verum seiplos fraudant magno & summo bono, malisque pœnibus implicant, experturi in suppliciis potestatem eius, cuius in donis misericordiam contempserunt. August. l. de spir. & lit. c. 33.

Non faciunt contra Dei voluntatem si non possunt credere: non possunt sic carent gratiâ sufficienti tam proximam quam remotam, & contemptus misericordiam in donis non est sine contemptu gratiæ.

Thesis 9.

Quid quod nec ipse Divus Thomas aut ullus antiquiorum Patrum inter ipsum, & D. Augustinum, vel ullus vetustiorum Scholasticorum istius gratiæ sufficientis meminit. Iansen. l. 3. de grat. Ch. c. 1.

Antithesis.

Ad 2. dicendum est quod gratia novi testamenti adjuvat hominem ad non peccandum, non tamen ita confirmat in bono ut homo peccare non possit, hoc enim pertinet ad statum gloriæ, & ideo si quis post acceptam gratiam novi testamenti peccaverit, maiori pœna est dignus, tanquam maioribus beneficiis ingratus, & auxilio sibi dato non utens, nec tamen propter hoc dicitur, quod lex nova iram operatur, quia quantum est de se, sufficiens auxilium dat ad non peccandum. D. Thom. 1. 2. quæst. 106. art. 2. ad 2.

Hic locus non potest intelligi de sola gratia externa, quia hæc sola non adjuvat sufficienter & efficaciter ad non peccandum, nec potest intelligi de sola gratia interna efficaci, quia eo auxilio dum datur nemo non vitatur, ergo præter gratiam efficacem D. Thomas agnovit sufficientem.

Deus vult omnes homines salvare, quantum ex parte sui, voluntate antecedente, pro quibus dedit adiutoria communia sufficientia ad salutem. Scotus in 1. distinct. 4. quæst. 1. ad pri.

ad primum Arg. Neque hic locus potest intelligi de sola gratia externa, quia hac sola non sufficit ad salutem.

Thesis 10.

AD HVC DE GRATIA SVFFICIENTI ET EFFICACI.

Gratia sanæ voluntatis in eius libero arbitrio relinquebatur, ut eam si vellet defereret, aut si vellet vteretur: gratia vero lapsæ, ægrotæque voluntatis nullo modo in eius relinquitur arbitrio, ut eam deferat, aut arripiat si voluerit. Iansen. l. 2. de grat. Ch. c. 4.

Antithesis.

In omnibus misericordia eius prævenit nos, consentire autem vocationi Dei vel ab ea dissentire propriæ voluntatis est. August. l. de spir. & lit. c. 34.

Dissentire vocationi est eam deferere, consentire est eam arripere, utrumque relinquitur arbitrio voluntatis lapsæ, de ea agit Augustinus, ergo &c.

Thesis 11.

Nullum adiutorium cuius usus ita ponitur in arbitrio voluntatis ut illo utatur aut non utatur, ut illud amplectatur aut deferat, ut illi consentiat aut non consentiat si voluerit, ad medicinale adiutorium Christi pertinet, sed ad adiutorium primi hominis & sanæ voluntatis referendum est. Iansen. l. 2. de grat. Ch. c. 5.

Antithesis.

Visorum suasionibus agit Deus ut velimus & ut credamus, sive extrinsecus per Evangelicas exhortationes, &c. Sive intrinsecus ubi nemo habet in potestate quide veniat in mentem, sed consentire vel dissentire propriæ voluntatis est. August. lib. de spir. & lit. c. 34.

Augustinus loquitur de gratia medicinali, ut patet ex verbis (per Evangelicas exhortationes) & tamen ait voluntatem posse consentire, vel dissentire: ergo adiutorium medicinalis non excludit indifferentiam voluntatis.

Thesis 12.

Adiutorium Dei ante ruinam erat tale, ut eius influxus ab ipso liberæ voluntatis nutu penderet, adeoque salva maneret illa voluntatis in utramque partem flexibilis indifferentia, nunc vero post ruinam tale est ut faciat annuere, & influere, & velle voluntatem: & paulò post addit; nec facultatis ipsius libero arbitratui subiacet, & mox adiungit, talis est influxus omnis causæ formalis, hoc ipso quippe quod adest iustitia fit iustus animus. Iansen. l. 2. de grat. Ch. c. 4.

Antithesis.

Non quia credere vel non credere non est in arbitrio voluntatis humanæ, sed in electis præparatur voluntas à Domino. August. l. 1. de Prædest. Sanct. c. 5.

Posse credere vel non credere est libertas contradictionis & indifferentia, at voluntas etiam habens gratiam præparantem potest credere vel non credere, ergo post ruinam manet flexibilitas indifferentia voluntatis.

Influxus causæ formalis est absolute necessarius, non est ad actum & non actum, non est actus, ergo influxus gratiæ non est talis.

Thesis 13.

Augustinus, & Concilia docent per illud Christi adiutorium Deum facere ut arbitrium velit, ut consentiat, ut operetur, nunquam autem vel leviter insinuat, sed potius expressis verbis negat in hominis voluntate relinqui ut illud amplectatur aut deferat, Iansen. l. 2. de grat. Ch. c. 14.

Antithe-

17

Antithesis.

Declarat præterea (Sancta Synodus Tridentina Sess. 6. c. 5.) Iustificationis exordium in adultis à Deo per Christum Iesum præveniente gratiâ sumendum esse, ut qui per peccata à Deo averſi erant, per eius excitantem atque adjuvantem gratiam eidem gratiâ libere assentiendo & cooperando disponantur, ita ut tangente Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat inspirationem illam recipiens, quippe qui illam & abijcere potest, neque tamen sine gratia Dei move- re se ad iustitiam coram illo liberatua voluntate possit.

Et Can. 4. Si quis dixerit liberum hominis arbitrium à Deo motum & excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad justificationis gratiam se disponat & præparet, neque dissentire posse si velit, anathema sit.

Posse abijcere gratiam, posse dissentire si voluntas hominis lapsa velit, est posse amplecti, aut deferere gratiam: at Concilium Tridentinum dicit voluntatem posse abijcere gratiam, & posse dissentire, ergo, &c. De mente Augustini constat ex supradictis, & postea dicendis.

Thesis 14.

Verum, & genuinum discrimen inter veriusque status adiutorium est, quod adiutorium sanitatis influeret aut non influeret cum voluntate, prout voluntas vellet aut nollet, plenissimeque ipsius arbitrio in agendo & quiescendo subderetur, medicinale verò ipsum bene velle fastidienti, ægrotæque voluntati tribuat. Iansen. l. 2. de grat. Christi c. 4.

Antithesis.

Hoc enim liberum arbitrium hominis exhortatur, & in alijs quibus dicit, rogo vos ne in vacuum gratiam Dei suscipiatis, ut quid enim eos rogat, si gratiam Dei sic susceperint ut propriam perderent voluntatem? August. de grat. & lib. arb. c. 5.

Vis argumenti in eo est, frustra Apostolus rogat ne in vacuum gratiam Dei suscipiant, si influxus gratiæ nullo modo pendet à voluntate, si voluntas non potest abijcere gratiam, neque ei resistere. At ex Iansenio non potest, potest autem ex Apostolo & Augustino, ergo, &c.

Thesis 15.

Adiutorium (cui voluntas potest resistere) est adiutorium quod Massilienses ad credendum necessarium esse, atque ita sufficere statuebant, ut cum eo credere posset homo si vellet, qui tamen tanquam hæretici proscripti sunt, non aliam sane ob causam nisi quia tale auxilium homini sufficere putarent. Iansen. l. 3. de grat. Ch. c. 1.

Antithesis.

Sed ij qui solum initium fidei, & usque in finem perseverantiam sic in nostra constituant potestate, ut dona Dei esse non putent, neque ad hæc tribuenda atque recinenda Deum operari nostras cogitationes, & voluntates, cætera verò ipsum dare contendunt cum ab illo impetrantur credentis fide. August. l. de Prædest. Sanct. c. 17.

Vides in quo essent hæretici, quia scilicet asseriebant initium fidei, & perseverantiam esse à nobis, neque esse dona Dei, non igitur quod crederent gratiam talem esse cui voluntas possit resistere.

Thesis 16.

Semipelagiani ad initium fidei, orationes, desideria, similesque actus bonos, internæ, actualique gratiæ adiutorium necessarium statuebant. Iansen. l. 2. de grat. Christi c. 12.

Antithesis.

Cum prioribus opusculis nostris satis idoneis testimonijs egissimus donum Dei esse fidem, inventum est quod contradiceretur, ad hoc valere illa testimonia ut ostendunt donum Dei esse incrementum fidei, initium vero fidei quo in Christum primitus

C

cre-

creditur, ab homine esse, nec esse donum Dei, quod videtis quàm absurdum sit, propter quod institimus quantum potuimus, ut etiam initium fidei donum Dei esse ostenderemus. August. l. 1. de Prædest. Sanct. c. vi.

Semipelagiani dicebant initium fidei esse à nobis, neque esse donum Dei, ergo ad illud non requirebant auxilium actualis & internæ gratiæ.

Thesis 17.

DE LIBERO ARBITRIO.

Augustino, discipulis, & posteris eius definitio illa liberi arbitrij, quâ nunc Scholastici quidam id esse volunt, quod positis omnibus ad agendum requisitis, potest agere vel non agere, ad multa secula fuit ignotissima. Iansen. l. 8. de grat. Ch. c. 9.

Antithesis.

Quid igitur aliud quærimus quandoquidem hanc dicimus potestatem ubi voluntati adiacet facultas faciendi, unde hoc quisque habere in potestate dicitur, quod si vult facit, si non vult non facit. August. l. de Spir. & lit. c. 31.

Liberum arbitrium esse illud quod positis omnibus ad agendum requisitis potest agere vel non agere, & liberum arbitrium esse illud quo quisque id habet in potestate quod si vult facit, si non vult non facit, sunt fere synonyma, ergo prima definitio liberi arbitrij non fuit Augustino ignotissima.

Thesis 18.

Ex his quæ hæcenus differuimus satis patuit non aliud esse liberum generaliter juxta doctrinam Sancti Augustini, quam quod est in nostrâ potestate, & nihil ei repugnare nisi quod sit cum nolumus, hoc est necessitatis illius prementis cogentisque violentiam, Iansen. l. 6. de grat. Ch. c. 12.

Antithesis.

Quamobrem illæ animæ quidquid faciunt, si naturâ non voluntate faciunt, id est, si libero ad faciendum, & ad non faciendum motu animi carent, si denique ijs abstinendi ab opere suo potestas nulla conceditur, peccato earum teneri non possunt. August. l. de duabus animab. c. 12.

Ex Augustino tria impediunt libertatem & peccatum. Natura seu necessitas faciendi. Carentia indifferentiæ ad faciendum vel non faciendum. Carentia potestatis abstinendi ab opere: ergo non sola coactio & violentia repugnat libertati.

Thesis 19.

Nulla necessitas actibus voluntatis liberis reformidanda est, sed sola vis, coactio, & violentia. Iansen. lib. 8. c. 19. de grat. Ch.

Antithesis.

Si naturâ aut necessitate iste motus existit, culpabilis esse nullo modo potest. August. lib. 3. de lib. arb. c. 1.

Natura & necessitas impediunt ne motus sit culpabilis. Ergo non sola coactio & violentia reformidanda est actibus liberis.

Thesis 20.

Ad merendum vel demerendum non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione. Thesis ex Iansen.

Antithesis.

Vides in his verbis confirmatum esse etiam à nesciente quid loqueretur liberum arbitrium, qui enim servare legem non vult, in potestate eius est si velit; non enim dixit non potuerint, sed noluerint, &c. Hoc ergo quod in eorum voluntate est vt nolint, peccatum est, certe sine aliquâ necessitate gentis tenebrarum; & inde vides unde veniant

ant omnes culpæ, unde merita culparum, unde distributiones pœnarum. August. lib. 2. de actis cum Felice Manich. c. 5.

Posse velle servare legem, & posse non velle, est fundamentum unde veniunt omnes culpa, & merita pœnarum, & premiorum. Ergo requiritur libertas indifferentiæ, nec sufficit libertas à coactione.

Thesis 21.

Cum arbitrio in utramque partem libero & flexibili conditus est Angelus & primus homo... Et postea addit... Ex hac spontanea creaturæ rationalis in utramque partem liberrimæ discretionis, illa æquabilis libertatis indifferentiæ velut bilancis æquilibrium periit, magno enim impetu voluntatis pars altera creaturæ rationalis sursum raptâ, deorsum altera præcipitata est, & iustitiâ utramque persequente, ubi voluntas vniuscuiusque cecidit, ibi mansit. Iansen. l. 7. de gr. Ch. c. 10.

Antithesis.

Habet unusquisque in voluntate sua aut eligere quæ bona sunt, & esse arbor bona, aut eligere quæ mala sunt, & esse arbor mala. August. de gestis cum Felice Manich. cap. 4.

Posse eligere bonum vel malum, est libertas contrarietatis. At hac non periit ex Augustino. Ergo, &c.

Thesis 22.

CONCORDIA GRATIÆ, ET LIBERI ARBITRII.

Et sanè si non est alia libertas vera, quam agendi & non agendi: sequitur operationem divinæ gratiæ ex diametro repugnare arbitrij libertati. Iansen. lib. 7. de grat. Ch. c. 14.

Antithesis.

Nempe ubi dicitur, noli hoc & noli illud, Et ubi ad aliquid faciendum vel non faciendum in divinis opus voluntatis exigitur, satis liberum demonstratur arbitrium; nemo ergo Deum cauferet in corde suo, sed sibi imputer quisque dum peccat, neque cum aliquid secundum Deum operatur, alienet hoc à propria voluntate, quando enim volens facit, tunc dicendum est opus bonum, tunc speranda est boni operis merces: August. lib. de grat. & lib. arb. c. 2.

Posse nolle hoc vel illud, est libertas contrarietatis, posse facere opus bonum vel non facere, est libertas contradictionis. Huic libertati non repugnat gratia, sine qua non fieret opus bonum, nec speraretur merces. Ergo, &c.

Thesis 23.

Hinc etiam elucet, cur tantum silentium apud veteres istius exacti æquilibrij voluntatis ad agendum & non agendum, quod nonnulli tanto studio quærun; ratio quippe est, non solum quia hoc falsum est, & ab illis excogitatum qui liberi arbitrij peccato violati statum, & gratiæ medicinalis operationem non satis assequuntur: Sed, & c. Iansen. lib. 8. de grat. Ch. c. 19.

Antithesis.

Si tibi proponam quæstionem, quomodo Deus Pater attrahat ad filium homines quos in libero dimisit arbitrio, fortassis eam difficilè soluturus es; quomodo enim attrahit, si dimittit ut quis quod voluerit eligat, & tamen utrumque verum est, sed hoc intellectu penetrare pauci valent. August. lib. 2. contra Iulianum Petilianum c. 84.

Ex Augustino gratia ita attrahit voluntatem, ut voluntas possit eligere quod voluerit. Ergo Augustinus meminit aequilibrj, nec illi repugnat gratia medicinalis.

Thesis 25.

Secundi generis adiutorium hoc ipso quod datur, simul vsus eius & influxus potestatis datur; Est enim hoc ipsum quod suapte efficaciam facit influere facultatem, nec facultatis ipsius libero arbitrio subiacet, sed in vicem facit ut hoc vel illud arbitrium arbitretur & velit. Talis est influxus omnis causae formalis, hoc ipso quod adest iustitia, fit iustus animus. Iansen, lib. 2. de grat. Chr. c. 4.

Antithesis.

Credere & operari utrumque nostrum est propter arbitrium voluntatis, & verumque datum per spiritum fidei & charitatis. August. lib. 1. Retract. c. 23.

Ex Augustino credere & operari nostrum est propter arbitrium voluntatis. Ergo pendet ab arbitrio voluntatis, non tamen solo, sed cum gratia, nec influxus gratia est velut causa formalis, quia causa formalis non insluit activè, nec facit influere; at gratia agit, & facit agere voluntatem.

Thesis 26.

Ex his itaque satis constat congruitatem quam Augustinus passim in scriptis suis, vocationi & suasioni adscribit, non esse nisi vocationis & suasionis externae, hoc est extra voluntatem peragentis partes suas, proinde abscondit, obortoque collo ad gratiam illam internam voluntatis trahi. Iansen, lib. 2. de grat. Chr. c. 32.

Antithesis.

Quia etsi multos vocet, eorum tamen miseretur quos ita vocat quomodo eis vocari aptum est, ut sequantur; Et paulo post, cuius miseretur, sic eam vocat, quomodo scit ei congruere ut vocantem non respuat. August. lib. 1. ad Simplic. quaest. 2.

Congruitas gratia externa probat congruitatem internam, non negat; nec sola vocatione externa facere potest ut voluntas vocantem Deum non respuat. Ergo Augustinus agnoscit congruitatem gratia interna.

Thesis 27.

Vbi quod dixit gratia Dei semper est bona, non alium habet sensum, nisi quod hominem semper efficiat bonum, & consequenter semper congrua sit, & congruè moveat voluntatem, nimirum quia semper voluntatem determinat ad influendum secum, non à voluntate ad influendum determinatur. Iansen, lib. 2. de grat. Chr. c. 32.

Antithesis.

Si duo aequaliter affecti animo & corpore, videant unius corporis pulchritudinem quā visā vane eorum ad illicite perfruendum moveatur, alter in voluntate pudicā stabilis perseveret... Et paulo post... Si eadem tentatione ambo tententur, & ei unus cedat atque consentiat, alter idem qui fuerat, perseveret, quid aliud apparet nisi unum voluisse, alterum noluisse à castitate deficere? August. lib. 1. de Civit. c. 6.

Qui defecit à castitate habuit gratiam sufficientem, alioqui non peccasset, nec tamen habuisset congruam. Ergo non omnis gratia est congrua & efficax.

Thesis 28.

Nimirum quia semper voluntatem determinat ad influendum secum, non à voluntate determinatur. Iansen, lib. 2. de grat. Chr. c. 32. & c. 4. Dixerat talis est influxus causae formalis, hoc ipso quod adest iustitia, fit iustus animus.

Antithesis.

Tamen ne ipsa voluntas sine gratia Dei putetur boni aliquid posse, continuo

cum

cum dixisset, gratia eius in me vacua non fuit, subiunxit, non ego autem, sed gratia Dei mecum, id est non solus, sed gratia Dei mecum, ac per hoc nec gratia sola, nec ipse solus, sed gratia Dei cum illo. August. de grat. & lib. arb. c. 5.

Ex Augustino nec sola voluntas, nec sola gratia. Ergo determinatio voluntatis est ab utraque.

Causa formalis non insluit activè, nec facit influere. At gratia insluit & facit influere. Ergo influxus gratia non est velut causa formalis.

Thesis 29.

DE PECCATIS.

Hinc liquet definitionem peccati, quā dicitur voluntas retinendi vel consequendi quod iustitia vetat, & unde liberum est abstinere, de peccato primi hominis, seu quod non est poena peccati, intelligendam esse. Iansen, lib. 4. de statu naturae lapsae cap. 20.

Antithesis.

Cum igitur & illa fateamur in hominibus esse peccata, quae committuntur non necessitate, sed voluntate, quae tantummodo peccata sunt, unde ab eis liberum est abstinere. August. lib. 1. op. imp. contra Iulian. n. 103.

Ex Augustino etiam in hominibus lapsis sunt peccata quae non necessitate, sed voluntate committuntur, & à quibus liberum est abstinere. Idem August. lib. 3. de lib. arb. c. 22. illud propriè peccatum vocat, quod liberà voluntate committitur. Ergo hac definitio non tantum est primi peccati, sed peccati propriè dicti.

Thesis 30.

Natura humana peccato primi parentis ita violata est, & arbitrium voluntatis sub terrene rerum cupiditate ita depresso, ut libertas ad faciendum bonum, & abstinendum à malo interierit. & loco libertatis, peccandi necessitas consecuta sit. Iansen, lib. 4. de statu nat. laps. c. 18.

Antithesis.

Vtique adeo peccatum voluntarium est, ut nullo modo sit peccatum, si non sit voluntarium. August. lib. 1. Retract. c. 14. Idem August. lib. de duabus animabus, quamquam si liberum non sit abstinere, non est voluntas.

Ex Augustino non tantum primi hominis peccatum, sed quodcunque peccatum propriè dictum debet esse voluntarium, neque est voluntarium si non sit liberum abstinere; neque est liberum abstinere, si loco libertatis inducta est peccandi necessitas. Ergo aut non est inducta, aut nemo iam peccat.

Thesis 31.

Captivitas liberi arbitrii in eo posita est, quod voluntas concupiscentiae terrena visco intimè penetrata, semper & in omni actu, motibus eius feratur ac referatur imperio eius, & ponderi indefinenter serviat; eodem plane modo quo voluntas beatorum in omnibus omnino motibus servit divinae charitati. Iansen, lib. 3. de grat. Christi cap. 4.

Antithesis.

Quando autem dicit homo, non possum facere quod praecipitur, quoniam concupiscentiam meam vincor, jam quidem de ignorantia non habet excusationem, sed nec Deum causatur in corde suo, sed malum suum cognoscit, & dolet: cui tamen dicit Apostolus Rom. 12. noli vinci à malo, sed vince in bono malum; & utique cui dicitur,

noli

noli vinci, arbitrium sine dubio voluntatis convenitur, velle enim & nolle propriæ voluntatis est. August. de grat. & lib. arbit. c. 3.

Illam voluntatem cui Apostolus dicit, noli vinci, & cuius est velle & nolle, non rapitur pondere concupiscentia eo modo quo voluntas beatorum, &c. At ex Augustino, &c.

Thesis 32.

Hæc est necessitas quam Augustinus peccato adjectam profiteretur, quod liberum arbitrium ita terrenarum rerum cupiditate captivum sit, antequam fide creatoris, charitateque liberetur, ut quocunque se verterit, in genere necesse sit illud male agere. Sic tamen ut in singulari nullum peccatum ita necessario perpetret, quin ab illo possit abstinere, sed abstinendo in aliud incidit, quod similiter aliud faciendo cavere posset. Iansen. lib. 4. de statu nat. laps. c. 19.

Antithesis.

Quid opus est quæri unde iste motus existat, cum non nisi animi, & voluntarius sit. Ut ob hoc culpabilem esse fateamur, omnique ea de re disciplina utilis ad id valeat, ut eo motu improbo atque prohibito, voluntatem nostram ad perscrutandum semper bono à lapsu temporalium convertamus. August. lib. 1. retract. c. 9. & lib. 3. de lib. arb. c. 3.

Ea voluntas non peccat necessario, etiam in genere, quæ potest improbare motum culpabilem, & se ad bonum sempiternum convertere; at voluntas potest adiungi gratiâ sufficienti, quæ non deest etiam ante fidem & charitatem. Ergo non necessario peccat.

Thesis 33.

Ita inducitur peccandi necessitas, ut in omni actu quo legem videtur, vel servare, vel transgredi, reus alicuius peccati teneatur. Iansen. lib. 4. de statu nat. laps. cap. 18.

Antithesis.

Quod vero à Venerabili Presbytero Hieronymo dictum est, liberi arbitrij nos condidit Deus, nec ad virtutes, nec ad vitia necessitate trahimur, alioqui ubi necessitas, nec corona; quis non toro corde suscipiat?

Non est inducenda peccandi necessitas, si ad vitia necessitate non trahimur. At ex Hieronymo & Augustino non trahimur necessitate, &c.

Thesis 34.

Motus concupiscentiæ sive fræpentur, sive laxentur, ita manifeste sunt mali, ut insaniam sit contrarium velle sustinere, ex quo sequitur eos non posse esse naturaliter bonos, nec villo modo à Deo creante puram naturam conferri posse creaturæ. Iansen. lib. 2. de statu nat. pur. c. 14.

Antithesis.

Maneat concupiscentia in certamine quo corpus nostrum castigamus, & servituti subiicimus, vel ad usus licitos & necessarios relaxanda, vel continentiam cohibenda. August. lib. 2. de peccat. meritis & remiss. c. vlt.

Illic motus non sunt mali absoluti, qui ad usus licitos relaxari possunt. At ex Augustino relaxantur. Ergo &c.

Thesis 35.

IGNORANTIA.

Ignorantia etiam quæ necessitatis est, non voluntatis, hoc est invincibilis, non caret peccato. Iansen. lib. 2. de statu nat. laps. c. 2. & c. 4.

Antithe-

Antithesis.

Non tibi imputatur ad culpam quod invitus ignoras, sed quod negligis quærere quod ignoras, neque illud quod vulnerata membra non colligis, sed quod volentem sanare contemnis. Ipsa propriè peccata tua sunt. Ermo addit. Nam illud quod ignorans quisque non rectè facit, & quod rectè volens facere non potest, ideo dicuntur peccata, quia de peccato illo liberæ voluntatis originem ducunt. Et mox. Sic non solum illud dicimus quod propriè vocatur, liberam enim voluntate, & à scientia committitur: Sederiam illud quod de illius supplicio consequatur necesse est. August. lib. 3. de lib. arb. c. 2.

Iansenius dicit ignorantiam invincibilem non carere peccato. Augustinus dicit non imputari ad culpam. Ergo antitheses dicunt, nisi Iansenius velit tantum esse peccatum improprie dictum.

Thesis 36.

Pœnalis ignorantia nostra in qua nati sumus, invincibilis, & incavibilis nullo modo excusat peccatum. Iansen. lib. 2. de statu nat. laps. c. 4. sub fin.

Antithesis.

An tanta fallacia est ut caveri omnino non possit, si ita est, nulla peccata sunt, quis enim peccat in eo quod nullo modo caveri potest? August. lib. 3. de lib. arb. cap. 19. & 20.

Iansenius ait imputari ad culpam. Augustinus ait, quoniam enim in eo peccat quod caveri non potest. Ergo antitheses dicunt.

Thesis 37.

D E L E G E.

Hæc igitur omnia plenissimè planissimèque demonstrant, nihil esse in Sancti Augustini doctrinâ fundatius, quam esse præcepta, quædam, quæ hominibus secundum præsentem quas habent vires, sunt impossibilia; deesse quoque gratiam quæ fiant possibilia. Iansen. lib. 3. de grat. Ch. c. 13.

Antithesis.

Quis non clamet stultum esse præcepta ei dare, cui liberum non est quod præcipitur facere, & iniquum esse eum damnare cui non fuit potestas iustitiam complere: Et has ineptias, & iniquitates miseri non intelligunt se Deo adscribere. August. de fide contra Manich. c. 10.

Iansenius dicit esse quædam præcepta impossibilia secundum præsentem vires. Augustinus dicit stultum esse præcepta ei dare, cui non est liberum quod præcipitur facere. Ergo opposita dicunt.

Thesis 38.

Deesse quoque gratiam quæ fiant possibilia, Iansen. loco mox citato.

Antithesis.

Pe. hanc gratiam sit ut ipsa voluntas quæ jam esse cœpit, augeatur, & tam magna fiat ut possit implere omnia mandata quæ voluerit, cum valde perfectèque voluerit; ad hoc enim valet quod scriptum est, si volueris conservabis mandata, ut homo qui voluerit & non potuerit, nondum se plenè velle cognoscat, & oret ut habeat tantam voluntatem, quanta sufficit ad implenda mandata. August. de grat. & lib. arb. cap. 15.

Iansenius dicit deesse gratiam quæ fiant possibilia. Augustinus dicit voluntatem augere habere

24

habere semper gratiam ut impleat, aut posse orare ut habeat. At non potest orare nisi per gratiam sufficientem. Ergo aut voluntas habet semper gratiam, aut efficacem ut impleat, aut sufficientem ut petat efficacem.

Thesis 39.

Hæc impotentia servandi præcepta, non solum in obduratis & excæcatis & infidelibus reperitur, sed etiam fidelibus & iustis qui Christi fidem & charitatem susceperunt... Et paulo post... Hæc impossibilitas fidelibus accidit, non tantum quando nolunt præcepta facere, sed etiam quando volunt, Iansen, lib. 3. de grat. Ch. c. 15.

Antithesis.

Qui enim servare legem non vult, in potestate eius est si velit; non enim dixit non potuerunt, sed noluerunt: hoc certe quod nolunt servare legem, non à gente tenebrarum coguntur: Si enim coguntur, non nolunt, sed non possunt. Si autem nolunt, non utique coguntur ut non faciant, sed suâ voluntate nolunt. August. lib. 2. de actis cum Felice Manichæo c. 17.

Non posse servare præcepta etiam cum volumus, & habere in potestate servare etiam cum volumus, sunt antitheta, primum dicit Iansenius, secundum Augustinus. Ergo, &c.

Thesis 40.

Impossibilitas servandi præcepta, orta ex negatione auxilij sufficientis & necessarii, non excusat à peccato. Iansen, lib. 3. de grat. Christi c. 15.

Antithesis.

Modo aures tuæ posita sunt inter monentem Deum, & suggerentem serpentem; quare huc flectuntur, huc avertuntur? non cessat Satanas suadere malum, sed nec Deus cessat admonere bonum August. in Psalmum 21.

Hæc impossibilitas non potest oriri ex negatione auxilij sufficientis, si Deus non cessat admoveere bonum quoties demon suggerit malum; quia non admonet, nisi dando auxilium sufficientem. Ergo datur ex Augustino gratia sufficientem.

Secundo idcirco Augustinus increpat peccantem, quia audire mavult demonem suggerentem malum, quam Deum admonentem bonum. At non esset ratio increpandi, si non posset facere bonum; non posset autem, si negaretur gratia sufficientem.

Thesis 41.

Augustinus docet quatuordecim cupiditatum tentationes aliquorum hominum vires superare; ita ut eas vincere non possint, & tamen peccare dum consentiunt. Iansen, lib. 3. de grat. Ch. c. 13.

Antithesis.

Ut autem ista eveniant castitatis sancta mandata, unusquisque tentatur à concupiscentia sua, &c. ubi si dixerit, volo servare, sed vincor à concupiscentia mea, respondet scriptura eius libero arbitrio, noli vinci à malo, sed vince in bono malum, August. lib. de grat. & lib arbit. c. 4. Idem August. de nat. & grat. c. 66. Quæcunque est ista causa voluntatis, si non potest ei resisti, sine peccato ceditur; si autem potest, non ei cedatur. & non peccabitur. An forte fallit incautum, ergo caveat ne fallatur. An tanta fallacia est, ut caveri omnino non possit: si ita est, nulla ergo peccata sunt.

Primus locus probat nullam esse tentationem quæ superari non possit. Secundus locus probat non peccari, si non possit ei resisti: utrumque Iansenio antithetum est.

Thesis 42.

OPERA INFIDELIUM.

Omnia infidelium opera, quantumcunque speciosa, & ex philosophica virtute

25

tute profecta videantur, sunt vera & propriè dicta peccata. Iansen, lib. 2. de grat. Christi c. 5.

Antithesis.

Si autem qui naturaliter quæ legis sunt faciunt, non sunt habendi in numero eorum quos Christi justificat gratia, sed in eorum potius quorum etiam impiorum, nec Deum veraciter iustæque colentium, quædam tamen vellegimus, vel novimus, vel audivimus, quæ secundum iustitiæ regulam non solum vituperare non possumus, verum etiam meritò, rectèque laudamus. August. lib. de spir. & lit. c. 27.

Quæ vituperare non possumus, & quæ merito rectèque laudamus, non sunt peccata propriè dicta. At ex Augustino rectè laudamus quadam opera infidelium. Ergo non omnia eorum opera, sunt vera, & propriè dicta peccata.

Thesis 43.

Quamobrem interpretationem vel potius eversionem doctrinæ Sancti Augustini, non ex eius lucubrationibus, sed ex ingenij sui viribus excogitarunt, qui dicunt juxta Augustinum periisse libertatem ad bonum, nempe pietatis & religionis, non moralis honestatis, Iansen, lib. 4. de statu nat. laps. c. 18.

Antithesis.

Nam & ipsi homines erant (loquitur de Infidelibus) & vis illa naturæ inerat eis, quæ legitimum aliquid natura & sentit, & facit; sed pietas quæ in aliam vitam transfert, beatam & æternam legem habet immaculatam. August. lib. de spir. & lit. c. 27.

Si infidelibus inest vis illa quæ naturæ legitimum aliquid & sentit & facit, non periit libertas ad bonum morale. At ex Augustino inest. Ergo, &c.

Thesis 44.

Nugæ, delirium, insania, impietas, quod infidelium vlla opera sint sine peccato. Iansen, lib. 4. de statu nat. laps. c. 17.

Antithesis.

Sicut enim non impediunt à vita æternâ iustum quædam peccata venialia, sine quibus hæc vita non ducitur, sic ad salutem æternam nihil profuit impio aliqua bona opera, sine quibus difficillimè vita cuiuslibet pessimi hominis invenitur. August. lib. de spir. & lit. c. 27.

Iansenius ait nulla opera infidelium esse sine peccato. Augustinus quadam infidelium opera esse bona. Ergo sibi opponuntur.

Thesis 45.

Sola absentia fidei sufficit ut omnia opera infidelium sint peccata. Iansen. l. 4. de statu nat. laps. c. 3. Est titulus capitis.

Antithesis.

Polemo, si ex luxurioso continens factus, ita sciret cuius esset hoc donum, ut eum abiectis superstitionibus gentium pie coleret, non solum continens, sed etiam veraciter sapiens, & salubriter religiosus existeret, quod ei non tantum ad præsentis vitæ honestatem, verum etiam ad futuram immortalitatem valeret. August. epist. 130.

Continencia quæ valet ad præsentis vitæ honestatem, non est peccatum. At continencia Polemonis etiam infidelis valebat ad præsentis vitæ honestatem. Ergo non erat peccatum.

Thesis 46.

Itaque in hac quæstione indubitatam existimamus illam sententiam Augustini & discipulorum eius, nullum videlicet opus bonum, ne quidem moraliter ab humano arbitrio fieri posse, nisi per gratiam, non quamlibet, sed fidei liberetur, Iansen, lib. 3. de statu nat. laps. c. 19.

D

Antithe-

Feramus eos, si corrigere non possumus, qui vitiiis impunitis nolunt stare Rempublicam quam Romani constituerunt, auxeruntque virtutibus; etsi non habentes veram pietatem erga Deum verum, quæ illos etiam in æternam civitatem posset salubri religione perducere, custodientes tamen quandam sui generis probitatem, quæ posset civitati constituendæ, augendæ, conservandæque sufficere. Deus sic ostendit in opulentissimo & præclaro Imperio Romanorum, quantum valerent civiles etiam sine verâ religione virtutes; ut intelligeretur hæc addita fieri homines cives alterius civitatis, cuius rex, veritas, cuius lex, charitas; cuius modus, æternitas. August. epist. 5. ad Marcellin.

Ille actiones sunt moraliter bonæ quæ compensantur imperio orbis terrarum, & quibus si addatur vera religio, ex actionibus moralibus transeunt in actiones Christianas. At actiones & virtutes Romanorum erant tales ex Augustino. Ergo, &c.

Thesis 47.

OPERA FIDELIVM.

Iuxta principium Augustini, quod immobiliter ubique docet, nullum omnino fieri potest opus bonum, hoc est sine peccato, nisi ad finem in quem referri, vera sapientia præcepit, hoc est in Deum propter se dilectum referatur; alioqui neque recte fit, neque bonum opus est, sed veri peccati contaminatione pollutum. Iansen. lib. 3. de statu nat. lapsi. c. 17.

Antithesis.

Neque prudentiâ, nec fortitudine, nec temperantiâ male quis vititur, in his enim omnibus, sicut in ipsa etiam quam tu commemorasti iustitiâ, recta ratio viger, sine qua virtutes esse non possunt. At recta ratione male vitur nemo potest. August. lib. 2. de libero arbitrio c. 18.

Actus in quibus recta ratio viger, non sunt peccata, quia nemo vititur male recta ratione; ut in actibus prudentiæ, fortitudinis, temperantiæ & iustitiæ recta ratio viger, licet non referantur actus in Deum propter se dilectum, modo sint referibiles. Ergo non sunt peccata.

Thesis 48.

A. M. O. R.

Cum Augustino dicimus, nullum omnino rei creatæ affectum amoris tribui posse, & si tribuatur sine dubitatione peccari. Iansen. lib. 2. de statu nat. lapsi. c. 12.

Antithesis.

Malos amores detestantur omnes leges humanæ, & leges divinæ. Remove ergo amores illicitos, quæramus licitos; incipit amor licitus à coniugio, sed adhuc carnalis. Est secundus, amor filiorum, sed adhuc carnalis, non enim laudandus est qui amat filios, sed detestandus, qui non amat. . . . Et mox . . . alius amor est propinquorum; jam iste videtur proprius hominum, si non sit consuetudinis. August. lib. 50. homil. 38.

Ille affectus amoris non est peccatum, qui est licitus, honestus, & proprius hominibus; sed amor qui tribuitur coniugi, liberis, & propinquis, est talis ex Augustino. Ergo, &c.

Thesis 49.

T I M O R.

Quod vero propositum emendationis, aut bene vivendi ex timore poenarum

con-

concupi posse dicunt, principiis Augustini solidissimis, quibus Pelagianâ hæresis expugnata est, directe refragatur. Iansen. lib. 3. de grat. Ch. c. 33.

Antithesis.

Alius non in hac terra pati timet, sed gehennam timet, unde terruit & Dominus, audistis cum Evangelium legeretur, ubi vermis eorum non moritur, & ignis eorum non exstinguitur. Audiunt hæc homines, & quia verè futura sunt, impij timent, & continent se à peccato, timent quidem, sed non amant iustitiam; cum autem per timorem continent se à peccato, fit consuetudo iustitiæ, &c. August. in Psal. 127.

Audire minas gehennæ, timere, & continere se à peccato, est propositum emendationis concipi ex timore poenarum. At id fit ex Augustino, non ex Iansenio. Ergo opposita sentiunt.

Thesis 50.

Quidquid tandem Doctores recentiores dicant, in Augustini doctrinâ præceptum sine verâ iustitiâ præcepti, seu dilectione Dei impleri non potest. Iansen. lib. 5. de grat. Ch. c. 30.

Antithesis.

Ille autem timor nondum castus præsentiam Domini, & poenas timet, timore facit quidquid boni facit, non timore amittendi bonum illud, sed timore patiendi illud malum: nec timer ne perdat amplexus pulcherrimi sponsi, sed timer ne mittatur in gehennam: bonus iste timor, & utilis est. August. in Psal. 127.

Facere bonum est implere præceptum. At ex Augustino fieri potest bonum non timore amittendi bonum, & amplexus sponsi, sed timore gehennæ. Ergo impleri potest præceptum ex timore.

Thesis 51.

Quæ omnia, in quantum arbitror, declarant doctrinam istam, quam Scholastici quidam laudant de dolore peccatorum ex solo gehennæ metu, non solum Augustini principiis fundatissimis, & per omnes eius lucubrationes diffusis ex diametro repugnare, sed etiam à Synodi Tridentinæ Patribus multis modis proscriptam esse. Iansen. lib. 5. de grat. Ch. c. 34.

Antithesis.

Si ergo salubriter non solum bonitatem, verum etiam severitatem Dei sancta scriptura commendat, quoniam & amatur Deus utiliter & timetur, unde Apostolus eodem loco utrumque commendat dicens, vide ergo bonitatem & severitatem Dei: Quid est quod iste insanus & præceps, cum Christianum se esse jactet, hoc reprehendit in Deo Prophetarum, quod in Deo invenit Apostolorum. August. contra adversarios legis & Prophetarum lib. 1. c. 16. Si quis dixerit gehennæ metum, per quem ad Dei misericordiam de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abstinemus, peccatum esse, vel peccatores facere, anathema sit. Concil. Trid. Sess. 6. c. 8.

Augustinus & Patres Tridentini laudant metum gehennæ; ergo male Iansenius eum metum damnat.

Thesis 52.

A T T R I T I O.

Sed maiori fortasse admiratione dignum est quod iidem docent, dolorem quo quis de peccatis ex solo timore poenarum infernalium doler, eaque detestatur, quam attritionem vocant, esse sufficientem dispositionem ad justificationem in Sacramento Poenitentiae, & Baptismi recipiendam, Iansen. l. 5. de gr. Ch. c. 33.

D 2

Anti-

Quamvis attritio ex gehennâ & pœnarum metu concepta, sine Sacramento Pœnitentiæ, per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit: hoc enim timore vitiliter concussit Ninivita, ad Ionæ Prædicationem plenam terroribus, Pœnitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Conc. Trid. Sess. 14. c. 4.

Non esse sufficientem dispositionem, & esse, sunt antitheta. Primum affirmat Iansenius, secundum asserit sancta Synodus Tridentina. Ergo, &c.

Thesis 53.

AN DEVS VELIT OMNES SALVOS FIERI.

Non potest statui quod recentiores plerique solent, voluntas quædam generalis, quâ Deus velit omnes homines in damnatione primi hominis positos, salvos fieri. Iansen. lib. 10. de grat. Christi c. 2.

Antithesis.

Vult autem Deus omnes homines salvos fieri, & in agnitionem veritatis venire: non sic tamen ut illis adimat liberum arbitrium, quo vel benè, vel male videntes iustissime judicentur. August. lib. 3. de spir. & lit. c. 33.

Iansenius ait non posse statui voluntatem quâ Deus velit omnes salvos fieri. Augustinus ait Deum velle omnes salvos fieri. Ergo dicuntur opposita.

Thesis 54.

Augustinus in scriptis suis vniuersis, talem voluntatem quâ Deus velit omnes salvos fieri, nunquam ab initio conversionis vsque ad vitæ terminum agnovit, sed semper constanter impugnauit, illumque Apostoli locum, Deus vult omnes salvos fieri, de efficaci voluntate quam circa Prædestinatos habet, semper explicuit. Iansen. lib. 10. de grat. Christi c. 2.

Antithesis.

Potest etiam hic locus intelligi quod omnes Deus homines vult salvos fieri, quoniam nos facit velle, August. lib. de corrept. & grat. c. 15.

Qui medium aliquod ad finem prudenter adhibet, ille intendit etiam finem. At Deus inspirat voluntatem salutis omnium; ergo intendit omnium salutem. Et licet Augustinus alias expositiones huius loci afferat; non damnat communem; neque excludit voluntatem generalem de salute omnium, dum commendat peculiarem amorem erga prædestinatos; neque negat gratiam sufficientem dari omnibus, dum ait gratiam efficacem, & perseverantiam finalem dari electis.

Thesis 55.

AN CHRISTVS MORTVVS SIT PRO OMNIBVS.

Nec enim pro omnibus omnino Christus passus aut mortuus est, aut pro omnibus omnino tam generaliter sanguinem suum fudit. Iansen. lib. 3. de grat. Ch. c. 21.

Antithesis.

Vnus, inquit Apostolus, pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt, ostendens fieri non posse ut moreretur nisi pro mortuis; ex hoc enim probavit omnes mortuos esse, quia pro omnibus mortuus est vnus; impingo, inculco, infercio recu- sante, vnus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt: Vide quia consequens esse voluit ut intelligantur omnes mortui, si pro omnibus mortuus est. August. lib. 6. contra Iulian. c. 4. & 9.

Conse-

Consequens non debet latius patere quàm antecedens; at ex Augustino Apostolus probat omnes omnino mortuos, quia pro omnibus mortuus est. Ergo pro omnibus omnino est mortuus. Conclusio Apostoli in vitia manet.

Thesis 56.

Nec in vniuersis Augustini operibus, nisi fallor, locus est, vbi doceat Christum pro peccatis infidelium & in infidelitate permanentium esse propitiationem, vel pro illis se dedisse redemptionem. Iansen. lib. 3. de grat. Ch. c. 21.

Antithesis.

Vnus pro omnibus mortuus est, Iuliane, non hoc Augustinus, sed Apostolus dixit... Et mox... Si enim ob vnus delictum multi mortui sunt: multi quippe isti sunt omnes de quibus alio loco dicit, sicut in Adam omnes moriuntur, & ibi videbis parvulos, quia & propiis te confitente mortuus est Christus: continuo quod necessario sequeretur ostendit dicens, ergo omnes mortui sunt, & pro omnibus mortuus est. August. lib. 2. operis imperfecti c. 128.

Ex Augustino & Apostolo Christus mortuus est pro omnibus qui in Adamo mortui sunt. At infideles mortui sunt in Adamo, ergo Christus pro illis est mortuus.

Ex eo loco Apostoli & Augustini explicare potes illum locum qui solet obijci, qui pro vobis & pro multis effundetur.

Thesis 57.

Cui Christi sanguis nullo modo prodest, pro eo nec sanguinem suum fudit, nec pro eo mortuus est. Iansen. lib. 15. de grat. Ch. c. 21.

Antithesis.

Præclari Prædicatores sic prædicatis Iesum, ut negetis parvulorum esse Iesum, nolite Salvatorem non salvis pueris in videre. August. lib. 1. op. imp. in Iulian. c. 30.

Sanguis Christi non prodest actu & immediate parvulis non baptizatis, & tamen Christus pro iis mortuus est. Ergo male Iansenius, &c.

Thesis 58.

Et ne quis fortè suspicaretur ita phrasès huiusmodi affirmativas de Prædestinatis intelligendas esse, ut tamen alij iusti qui de beato illo numero non sunt, non excludantur, non vno in loco inuenit istiusmodi locutiones, ita ut eas negativè efferendo dicat, pro cæteris qui non fuerint Prædestinati non esse mortuum, non orasse, non semetipsum dedisse redemptionem. Iansen. lib. 3. de grat. Ch. c. 21.

Antithesis.

An ignoratis quoniam quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus. Et mox... audite, quicumque baptizati sumus, neque enim parvuli & non maiores; aut vero maiores & non parvuli, sed quicumque, id est sive parvuli, sive maiores baptizati sumus, in morte ipsius baptizati sumus. August. lib. 2. op. imp. contra Iulian. c. 222.

Plures sunt baptizati, quàm prædestinati. Christus mortuus est pro omnibus baptizatis. Ergo pro pluribus quàm pro solis prædestinatis.

Thesis 59.

PERSEVERANTIA.

Perseverantia & merita in statu innocentie non fuerunt Dei dona. Iansen. de grat. primi hominis, c. 16. Est titulus capitis.

Antithesis.

Non ergo Adamus habuit in illo bono perseverantiam, & si non habuit, non utique

utique accepit, quomodo enim & accepisset, & non perseverasset. August. de corrept. & grat. cap. 10.

Si non habuit non utique accepit. Ergo Augustinus supponit non potuisse habere nisi acceptam; Ergo supponit esse donum Dei.

Thesis 60.

Quorum utrumque quia lapsu hominis primæ va illa corruptente sublatum est, hinc etiam à viribus arbitrij nostri tanta illa bene vivendi & perseverandi potestas avolvit. Iansen. de grat. primihom. c. 9.

Antithesis.

Iustior videtur excusatio dicentium non accepimus audientiam, quam dicentium non accepimus perseverantiam: quoniam dici potest, homo, in eo quod audieras & teneras, perseverares si velles. Nullo autem modo dici potest, id quod non audieras, crederes si velles. August. lib. de corrept. & grat. c. 7.

Ea potestas non avolvit à viribus arbitrij, quæ commissa est libero arbitrio. At ex Augustino perseverantia commissa est, quia potest perseverare si velit.

Hic locus efficaciter probat dari gratiam sufficientem. Quia qui non perseverat, & tamen potest perseverare si velit, debet posse velle perseverare, at non potest velle sine aliqua gratiâ, neque habet gratiam efficacem, qui tamen perseverat, ergo habet sufficientem per quam posset si vellet. Ergo datur gratia sufficiens ad perseverandum.

S. D. INNOCENTII X. DECLARATIO

ET DEFINITIO præcipuarum Quinque Propositionum C. Iansenij Iprensis Episcopi, pridie Kalend. Iunij

Anno M. DC. LIII.

Primam Propositionem: *Aliqua Dei præcepta Hominiбус Iustis volentibus, & conantibus, secundum præsentem, quæ habent vires, sunt impossibilia, deest quoque illis Gratia, quæ possibilia sunt:* Temerariam, Impiam, Blasphemiam, Anathemate damnatam, & Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Secundam: *Interiori Gratia in statu Naturæ lapsæ nunquam resistitur:* Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Tertiam: *Ad merendum, & demerendum in statu Naturæ lapsæ non requiritur in Homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à Coactione:* Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Quartam: *Semipelagiani admittebant prævenientis Gratia interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium Fidei, & in hoc erant Hæretici, quod vellent eam Gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere, vel obtemperare:* Falsam & Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Quintam: *Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut Sanguinem fudisse:* Falsam, Temerariam, Scandalosam, & intellectam eo sensu, ut Christus pro salute duntaxat Prædestinatorum mortuus sit; Impiam, Blasphemiam, Contumeliosam, Divinæ Pietati derogantem, & Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

F I N I S.